

ИНДИГИР УОТТАРА

Муома улууһун
общественной-политической хаһыата
indigir-uottara@yandex.ru

12+

Хаһыат 1953 сыллаахха олохтоммута
Сэрэдэбэ, субуотаба тахсар

2020 с. АЛТЫННЫ 7 КҮНЭ

СЭРЭДЭ

№ 80 (5610)

Оройуон дьаһалтатыгар

Муоматаабы полиция отделын начальнига **С.С. Рожин** ааспыт нэдиэлэбэ 11 иһитиннэри кирибитигэр тохтоото. Биир 68 саастаах киһи дьэтиттэн тахсан баран иккис сууккатын ханна да баарын биллэрбэт, уруккута инсуллуу сылдыбыт, көрдүүр үлэ барар.

Салгы Семен Семенович бу сайын уорганнар бэтэрээннэриттэн састааптаах альпинистар бөлөхтөрө Сааһырга Кыайы чыпчаалыгар тахса сылдыбыт кэмнэригэр, кинилэргэ бары өттүттэн сөптөөх өйбүл, көмө оноһуллубутунан СӨ Ис дьыала министрствотыттан оройуон Аба баһылыгар **И.П. Павловка**, “Айан” туристической кулууп чилиэнигэр **Л.А. Никулинга**, Улахан Чыыстай дьаһалтатыгар, олохтоохторугар Махтал суруктары, вымпеллары туттарда.

***

Баһаарынай сулууспаттан **И.А. Карпов** өрбүл күн Буор Сыһы бөһүлөгүр чааһынай тизгэннэ өртөөһүнү ыытан, дьэ былдыана сыста, дьээлээх хаһаайын, хомойуох иһин, суорума суолланна. Бары олохтоохтортон дьыл ханнык да кэмигэр дьэ тэлгэхэтин өртүүртэн туттунан дьэн көрдөһөбүт, өртөөһүн ханнык да көрүгэ ханна даҕаны көнүллэммэт.

***

Муоматаабы ДЭС начальнига **И.В. Олейников** Собоолоох, Буор Сыһы туһаайытынан баар уот ситимин остообалара сайынны баһаартан эмсэбэлээн, туорпалаах сирин уута уудлан, тирэхтэрэ суох дьэн эттэ. Аттынаабы умайбыт тииттэр сууллаллар, үксүлэрин эрбээн сууллардыбыт. Кыһынны өттүгэр саахалланыахтарын сөп.

***

СӨ “ОДЬКХ” ГУП Муоматаабы филиалын кылаабынай инженерэ **Г.А. Алексеев** Төбүлэх сана хочуолунайыгар кыра итэбэстэр баалларын ситэрэбит диэтэ. Киин хочуолунайга көһөрүллүбүт ситиминэн олоһор ыаллар тымны дьэн үгсэргииллэр. Онно төрүөт суох, ититэр пууннарга күүстээх хочуоллар тураллар, нуормаба сөп түбэһэллэр. Кытаанах бөҕү-сыһы хомуйарга олохтоохтор тутуу матырыяалларын, эргэ миэбэллэрин, улахан малларын бырабааллара өйдөмөт. Контейнерга күннээҕи кыра бөҕү-сыһы бырабаахха сөп. Улахан, хас да сылга мунһулуубут бөхтөрү анал массыналары сакаастаан тийэриэххэ сөп, бастакы рейс босхо буолар, онтон төлөбүрдээх.

***

Оройуон балыһатын кылаабынай бырааһа **Н.Г. Павлова** былаанынан амбулаторнай, стационарнай прием эрдэттэн суруттары бэрээдэгинэн барарын иһитиннэрдэ. ОРВИ суох, сезоннай ыарыһаах дьон ыныттараллар. Кириптэн вакцинацияны анал үлэһиттэргэ туһаайылыбыты 100 % тутунубут, аны кэлэр вакциналар төлөбүрдээх буолуохтара. Билигин биир ыарахан туруктаах саастаах киһини балыһаба, инфекционнайга уктубут. Дьан ыарыһыгар уорбалаан, анаалыһын куоракка ыытыбыт. Эмчиттэр эмтиир сиртэн тахсыбат эрээсимнэ киридилэр.

Бу күннэргэ собурууттан, “Орленок” лаабыртан оҕолор кэллилэр, үксүлэрэ анаалыстаахтар, ол эрээри икки оҕо анаалыстара суох, самоизоляцияба бардылар. Дьан ыарыһа элбээбитинэн мааска эрээсимэ кытаатар туруктаах, куоракка 33 киһини мааската суох сылдьан, куруубайдаан эрээсими кэспиттэринэн ыстырааптаатылар, биһиги да итини тутуһарбыт кэлибэ. Маҕаһыннарга көрдөххө, сорохтор мааска эрээсимин тутуспаттар. Хас биирдии тэрилтэбэ термометр, илиини соттор тэрил хайаан да ирдэнэр, дьэни хлордаах уунан сууйуохха наада. Сотору тэрилтэлэринэн бэрэбиэркэ ыытыахпыт.

***

Оройуоннаабы социальной харалта Управлениетын салайааччыта **П.С. Федоров** кварталлаабы, 9 ыйдаабы отчуоттар түмүктэрэ тахсалларын эттэ. Быйыл 1 600 тыһ. солк. харчы социальной хантараагы түһэриигэ тырыллыбыта, ону сыл бүтүөр диэри туһаныахтаахпыт. Аны чааһынай дьээлэри холбоһунна көрүллүбүт харчыны барытын туһаба таһаарыахпыт дуо дьэн ыйыты үөскүүр. Сыл санатыгар тустаах тэрилтэттэн, дьаһалталартан төһө киһи ситимнэ холбонуохтааба быһаарыллар, онно суоттанан төһө эмэ элбэх харчыны көрдүүбүт. Ол эрээри сорохтор холбонмоттор, эбэтэр докумуоннара ситэтэ суох буолар, кэмигэр кэлбэттэр. Сааһырга 10 дьэбэ трасса тийбититтэн 8 ыал холбонно. Бу үчүгэй.

***

Улуустаабы ветеринарнай сулууспа управлениетын салайааччыта **М.Д. Терехова** ааспыкка Өрөспүүбүлкэтээҕи ветеринарнай-чинчийэр лабораторияба

ыыппыт эһэ өлүгүн анаалыһа этэннэтин сырдатта. Эһэ туох да ыарыһа суоҕа билиннэ. Бу күннэргэ сыбаалкаба булулубут ынах сүөһү өлүгүттэн туох да ордубатаба билиннэ. Сүөһүнү кырдыбас тарпыта буолуо дьэн этэр кыахпыт суох, атахтара, төбөтө биир сиргэ сыталлар. Уопсайынан, сыбаалкаба билигин даҕаны ынах сүөһү мэччийэрэ элбэх, сылгылар куруук сылдыаллар, ыттар да элбэхтэр. Маны бэрээдэктиир кэм кэллэ, күрүөлүүр наада, сүөһүлэргэ бостууктары аныахха дьэн куруук этэбит.

***

“Арктика суоллара” КТ Муоматаабы учаастагы салайааччыта **К.К. Терешкин** чааһынай дьону кытта дуоҕабар түһэрсэн, Собоолохтон Тыаллаах учаастагар диэри мотуорунан сылдьан ол туһаайыһыгар үлэ барытын кэпсээтэ. Тэрилтэ үлэһиттэрэ “Тиэхэн”, “Буор Үрэх”, “Тарын үрэх” участкаларынан Тыаллаахха диэри 70 км усталаах айан суолун көннөрөр үлэни ыттылар. Билигин нефтебаза барар өрүс кытытынан баар суолга 100 м усталаах барьердаах тутууну ытабыт. Сааһыр – Хонуу суолу кэлэр сылтан толору тэрилтэбэ биэрэллэр. Ол иннинэ бэлэмнэни үлэтэ барыаба.

***

Оройуон Аба баһылыга **И.П. Павлов** дойду үрдүнэн дьан ыарыһа күн-түүн улаатарыгар тохтоото. Саха сиригэр ыалдыбыт дьан ахсаана күннэ 100 киһиэхэ тийэн эрэр. Муома улууһугар эрэ суох дьэн ыһыктынар сагаммат, төттөрүтүн санитарнай-эпидемиологической миэрэлэри өссө кытаанахтык тутуһар кэм кэллэ. Аптекаба төһө эмп-том саппаһа баарын күн айы чуюлкайдыахха наада, дьан турар түгэнигэр наадалаа эмпит тийимин сөп.

Муоранан депонацияба оройуон туһатыгар 12 000 кэрингэ тонна откупт кэллэ, аны кыһынны суолунан ону аҕалтарар сорок турар. Быйыл уу олох кыра, суол хайдах буолара биллибэт. Ону барытын учуоттаан үлэни аттарыахха наада.

Балабан ыйын 29 күнүттэн СӨ транспорт уонна суол хаһаайыстыбатын министристибэтин анал бирикээһинэн Муомаба кыра кыамталаах суудуналар уунан сылдыаллара бобуллар, уу суола сабылына.

“Муома оройуона” МТ
пресс-сулууспата.

СИРИ СИКСИГИНЭН

РФ. РФ бырабытталыстыбата дьобус уонна орто бизнескэ судаарыстыба көрөр өйбүлүн анал бырагыраама чэрчитинэн бэйэ дьыалатынан дьарыктанааччыларга тарбатыаба. Ол туһунан Россия премьер-министирэ Михаил Мишустин мунньаха эттэ. **Михаил Мишустин** туһааннаах сана уурааха илии баттаммытын иһитиннэрдэ. Экономика сайдыытын министристибэтэ эрдэ ТАСС-ка кэпсэбитинэн, бу мизэр «Дьобус уонна орто предпринимательство» национальной бырайыак итинэн ылынна. «Самозанятайдар» регионнарга үлэлиир «Мой бизнес» кииннэргэ наадылар өнгөлөрүнэн туһанар, консультация уонна үөрэби ылар кыахтаахтар. Маны сэргэ судаарыстыбаннай микроуп тэрилтэлэрин, итинэн регионаабы мэктэлиир тэрилтэлэр үбүнэн өйбүллэрин эмиз туһанаахтарын сөп. Дьиз арендагытар — коворкинг уонна бизнес-инкубатор өбйүкүтүгэр чэлчэти эмиз көрүллэр.

***

РФ. Сыл иһигэр тыа хаһаайыстыбатын бордудуусуйатын апылгыттан 70%-тан итэҕэһэ суох дохуоттаах тэрилтэлэр итинэн биридилээн урбаанньыттар чэлчэтиллэх кирэдьиит ылыахтара. Маны сүүрүнүүр сокуону Федерация Сэбиэтэ алтынны 7 күнүгэби алснарнай мунньабыр көрүө. Бу туһунан «Парламентская газета» суруйар. Бырабытталыстыба суруйбут докумуона чэлчэтиллэх кирэдьииттэни бырагырааматын кэнэтэр соруктаах. Сокуон олоххо кирирдэбинэ тыа хаһаайыстыбатын бордудуусуйатын онорон таһаарытынан, баттарынан дьарыктанар тэрилтэлэр итинэн биридилээн урбаанньыттар чэлчэтиллэх кирэдьиити ылар буолуохтара. Маныаха фермер сыллаабы дохота бордудуусуйатын апылгыттан 70%-тан итэҕэһэ суох буолуохтаах. Маны таһанан кирэдьиити тыа хаһаайыстыбатын онорон таһаарытыгар инвестиционнай бырайыактары олоххо киллэрэр тэрилтэлэр итинэн урбаанньыттар ылыахтара.

***

СӨ. COVID-19 тарбанытын бохсор өрөспүүбүлүкэтэби суһал ыстаап мунньабыр Ил Дархан култуура, спорт, аты-эргин дьылыртыр дьон мааска, бэрчээккэ кэтэрин күүскэ хонтуруоллуур соруудахтаата. Дьобуускай поликлиникаларыгар итинэн суһал көмө диспетчерскэй сулуспаларыгар эбии оператордары уонна волонтердары эппиттирин туһунан вице-премьер, суһал ыстаап салайааччыты солбуяаччы **Ольга Балабкина** иһитиннэрдэ. Доруобуяа харыстабылын министирэ **Елена Борисова** бүгүн күн устата Дьобуускай стационардарыгар эбии 120 куйка мистэтин тэрийлэрин туһунан эттэ. Кирииттэн бүгүннү күннэ нэһилииннэ 52%-на быһыы ылытын, ити иһигэр 62,3% — оҕо аймах, 45,4% — улахан дьон буоларын Роспотребнадзор салайааччыта **Маргарита Игнатова** иһитиннэрдэ. Бастаган туран, вакцинанна мэдсиинэ үлэһиттэрэ, учууталлар, ЖКХ, социальнай эйгэ үлэһиттэрэ уонна 65-н ааспыт дьон ылтар. Санитарнай ирдэбиллэри тутуһуу, мааска, бэрчээккэ кэтэ сылдыбы, дьонтон дьалты тутуу харыстаны сүүрүн мизэрлэринэн буоларын COVID-19 тарбанытын бохсор өрөспүүбүлүкэтэби суһал ыстаап санатар.

***

СӨ. Тулааһа уонна төрөппүт көрүүгэ-истиитэ суох хаалбыт оҕоҕо көрүллэр дьизэ эһигэр сана нуормалар олохтооллорун туһунан сокуон бырайыагы бастаабы аабыга өрөспүүбүлүкэ парламена ылыммыта. Сокуон бырайыагы ааптардара бэлитиитилэринэн, СНИП социальнай дьизэ иһин 28-тан 44 кв.м. диэри мэктэлиир. Сана нуорма киллэр иллибит төрүөтүнэн, өрөспүүбүлүкэ саҕа тутулар дьылыртыр бири дохосторо сүүрүнэн 38 кв.м. саҕаланар. Маны сэргэ ылылыбыт сокуон бырайыагар анал дьизини наймылаһыга биһити сыл буола-буола төхтүрүйөн дуоҕабыр түһэрсэххэ сөп. Элбэх кыбартыралаах дьылыртыр тулааһа уонна төрөппүт көрүүгэ-истиитэ суох хаалбыт оҕоҕо бэрлилэр олорор сир дьизэ уопсай иһиттэн 25%-тан элбиз суохтаах. Ити эрээри бу манна 10 тыһ. киһиттэн аҕыһа ахсааннаах нэһилииннэлэх пууннар кириэбэттэр. «Сокуон барылыгар толорор былаас уорганнарын боломуочуйалара киллэрлиннээр. Социальнай дьизини туттууга уонна харыстабылаах сыһанга хонтуруул чааһыгар», — дьизэ министристибэ бэрэстэбиитэлэ эбэн эттэ.

СИА матырыяалларын.

Өрөспүүбүлүкэбэ

Өлүөнэ күргэтэ бырагыраамаҕа кирирдэ

Бу күннэргэ дойдун премьер-министирэ Михаил Мишустин 2024 сылга диэри 2035 сылы кыһаан оноһуллубут Уһук Илин социальнай-экэнэмиичэскэй сайдыытын национальнай бырагырааматын бигэрэттэ.

Ол бырагыраамаҕа «Саха сири экэнэмиичэскэй сайдыытын суол-нис суоҕа атахтыр» дьизэ бэлитэммит. Ол курдук, өрөспүүбүлүкэ территориятын 20,9 эрэ бырыһыана сылы эргичи суоллаах дэммит. Онон сибээстээн, 2024 сылга диэри Дьобуускай таһынан Өлүөнэни туоруур күргэ тутулан бүтэр буолуот.

Санаттааха, Өлүөнэ күргэтэ Дьобуускай таһынаабы Эргэ Табаҕаттан Мэнэ Ханалас улуһун Хаптаҕай бөһүөлүгэр диэри тутулуохтаах. Тутуу бырайыагы атытыгар (торг) «ВИС»

уонна «РТ – развитие бизнеса» («Ростех» судаарыстыба корпорациятын самалык тэрилтэтэ) – «Национальная инфраструктурная компания» дьизэ тэрилтэлэр холбоһуктара кыайбыта. «ВИС» күргэ бырайыагы 2020 сыл бүтүөр диэри түмүктүөх буолбута.

Барылаан ааҕалларынан, күргэ сыаната 83,3 млрд солк. буолуохтаах. Онтон 29 млрд солк. холбоһук, 6,4 млрд солк. – Саха сирэ, 47,9 млрд солк. – федеральнай бүддьүөт уйнуохтаах.

Билиннитэ күргэ федеральнай бүддьүөттэн үбүлэнэр-үбүлэммэтэ тигэбэр диэри биллэ илик. Ил Дархан Айсен Николаев «ити боппуросотору быһаарыллыа» диир.

«Кыым» хаһыаттан.

НАУКАНАН ТАХСАР БУОЛЛА

Индибир орто сүүрүгэр, Абый Муома бысаһар сиригэр XVII үйэбэ нуучка казактарынан Зашиверскай куорат тутулуубута. Бу куорат тутулуубута былыртын 380 сыла кизэ далааһынаахтык бэлитэммитэ. Онон анаан, матырыяал хомуйан, үс түһүмэхтэн турар хомуруннук оноһуллубута. Маннайгы түһүмэххэ Зашиверскай туһунан үһүйээннэр, иккискэ өрөспүүбүлүкэбэ нуучалыы-сахалы тахсар хаһыаттар, сурунааллар Зашиверскай туһунан суруйбут матырыяаллара уонна үһүскэ былыргы куорат туһунан үһүйээннэргэ ологуран суруллубут уус-уран айымньылар хомулан кирибиттэрэ. Кинигэ барылыгар филологическай наука доктора, профессор Н.Н. Ефремов, филологическай наука доктора, доцент В.Г. Семенова рецензент быһытынан үрдүк сыанабылы эйгэ үлэһиттэр.

Кинигэ тахсарыгар бэрээккэ ф.н.к., доцент Т.В. Илларионова бэлэмнээбит. Игини тэнэ М.К. Аммосов аатынан ХИФУ Хотугулуу-илинни норуоттар тыллары уонна култураларын институтун магистраннара М.Н. Власьева, Т.Н. Гоговцева, Т.С. Павлова, А.А. Максимова хомуруннугу бэрээккэ бэлэмнээһиннэ көмөлөспүттэр. Аан тылы профессор, П.А. Ойуунускай аатынан Саха судаарыстыбаннай бириэмийэтин лауреата В.В. Илларионов суруйбут.

Бу күннэргэ, алтынны 2 күнүгэр, ученай сэбиэт көрүүтүнэн кинигэ бэрээккэ бэрлиннэ. Сүүрүн редакторунан профессор В.Илларионов аһаммыт. Ити курдук «Зашиверскай туһунан номохтор» научнай-популярнай кинигэ быһытынан алтынныга бэрээттэнэн тахсар буолла.

Григорий ФЕДОТОВ.

Извещение

В соответствии со ст. 39.11 Земельного кодекса РФ Муниципальное образование «Момский район» информирует о возможном предоставлении в аренду следующих земельных участков:

Земельный участок из земель населенных пунктов, с разрешенным использованием: для индивидуального жилищного строительства, находящийся по адресу: Республика Саха (Якутия), Момский район, с. Сасыр, мкр. Спортивный, кадастровый № 14:17:050001:707, общей площадью 1608 кв.м.

В течение 30 дней со дня публикации заинтересованные граждане вправе обратиться с заявлением о намерении участвовать в аукционе по продаже права на заключение договора аренды земельного участка.

Заявления подаются по адресу: Республика Саха (Якутия), Момский район, с. Хонуу, ул. Молодежная, д. 39, кабинет 6.

В заявлении необходимо указать: фамилию, имя, отчество, место жительства заявителя и реквизиты документа, удостоверяющего личность заявителя.

Дата окончания приема заявок 1 месяц с момента публикации настоящего извещения.

Получить более подробную информацию можно по адресу: Республика Саха (Якутия), Момский район, с. Хонуу, ул. Молодежная, д. 39, кабинет 6, с 9-00 до 18-00, перерыв с 12-30 до 14-00.

И.П. ПАВЛОВ,
глава МО «Момский район» РС(Я).

Всероссийский этап Worldskills

ОТ КОНКУРСА ДО ОТКРЫТИЯ САЛОНА

Неоднократная финалистка Worldskills Александра Федорова, представившая в 2020 году нашу республику в Москве на всероссийском этапе, раскрывает секреты...

– **Александра, ты стала победительницей республиканского этапа по компетенции "Парикмахерское дело" и вышла на всероссийский. Ты с детства хотела стать парикмахером?**

– Нет, когда объявили "Worldskills-2019" в Момском районе, я просто очень хотела выступить и показать себя, неважно в каком отделении. Я одержала победу и мне очень понравилась компетенция! И этим же летом поехала в город, полтора месяца отучилась на курсах "Мастер-класс" с Ольгой Яковлевой. Когда я делала свою первую стрижку, меня спросили, давно ли я этим занимаюсь. А для меня это было впервые! Но все сразу получилось. Наверно, потому что в родне у меня были парикмахеры. Мой дедушка, фокусник Хабаров Владимир Григорьевич, частенько делал стрижки многим людям. Я была ещё маленькой и часто наблюдала за процессом. Возможно, от него у меня есть талант парикмахера. Моя тётя и дядя тоже стригут.

– **А другие родственники?**

– Моя мама была медиком. Можно сказать, на роду половина врачей, а другая половина парикмахеров.

В будущем, я хочу стать bisness-women в сфере красоты и открыть свой собственный салон, например: наращивание ресниц, татуаж бровей и конечно, делать причёски. Но сейчас набираю опыт: я открыла свой маленький бизнес в Соболохе. Это мой салон "Александра". Я делаю окрашивание и разные стрижки на любой вкус. Ещё иногда приезжаю в Хонуу подработать. Мне отвели место для стрижки в доме Арчы.

– **И сколько стоят твои услуги?**

– Это зависит от длины и густоты волос. Мужская стрижка от трехсот до пятисот, женская от четырехсот до восьмисот рублей. Окрашивание шестьсот рублей, сюда входит триста за саму краску.

– **Чем ты еще увлекаешься?**

– Я недавно освоила на курсах плетения афрокос. Мне понравилось, но для этого нужно терпение... Мы с напарницей заплели 5000 кос и мои ноги затекали от долгого процесса. Попробовала наращивание

ресниц, но оказалось, это не моё.

– **Какой твой любимый предмет в школе?**

– Перемена! (Смеётся). Якутский язык, литература, черчение, информатика.

– **А школьные дополнительные занятия?**

– Я домохозяйка, но люблю посещать секцию волейбола, когда есть время. Ещё состою в Детском движении в Доме детского творчества. Люблю выступать на сцене. Участвовала в таких мероприятиях, как Саха КВН, Коммунарские сборы и многие другие.

– **Как проходил чемпионат "Worldskills-2019" в республике?**

– Я очень обрадовалась, когда меня позвали поучаствовать на республиканском уровне.

Поехала в город в конце ноября вместе со мной был компатриот (наставник), это была моя двоюродная сестра, которая меня обучала. Нас было пятеро участников. Это я из Момского района, и участники Намского, Таттинского, Мегино-Хангаласского районов, так же был участник из города.

Дали два модуля. Первый модуль – окрашивание волос на манекене со светлыми волосами.

Нам дают задание покрасить волосы по выбору самбре, омбре, но не простое окрашивание волос. Есть ряд требований у парикмахера, к примеру, в помещении стоят весы и кладёшь свою смесь, если она будет превышать больше 10 килограмм, могли дать штраф. А второй модуль, это сделать и собрать волосы в причёску. Было два конверта на выбор: на затылке или на макушке, и мне попало на макушке сделать любую креативную укладку.

– **Ты волновалась?**

– Конечно, я очень переживала, но вовремя взяла себя в руки, подготовила себя видео-уроками и пришла на мероприятие как будто в обычный день. Прошла первый модуль, а ко второму туру я подготовила

градуированную стрижку – это когда на затылке есть объем с каре. Вскоре меня объявили победителем и пригласили в феврале на Всероссийский турнир "Worldskills-2020". Но из-за пандемии её перенесли на сентябрь. Проводился он дистанционно, трансляция была из стен спортзала якутского технологического техникума сервиса. Сначала 3 недели нас учили в салоне.

– **Сколько было модулей?**

– Было три модуля. Два здания были такими же как в республиканском конкурсе. А в последнем третьем был манекен в мужскую стрижку. Манекен мужчины, волосы у него были длиннее с плеч и я сделала ему традиционную, классическую стрижку.

– **Что было для тебя более сложным?**

– Для меня это было боб-каре.

– **Что бы ты пожелала нашим ровесникам?**

– Вот сейчас мои одноклассники уехали в колледжи, и многие нуждаются в деньгах родителей. А я уже, можно сказать, "почувствовала вкус денег". И я пожелаю всем ровесникам, чтобы они тоже зарабатывали, а не жили только на родительские деньги.

Я всегда стараюсь обеспечить себя сама. Вот за тот мастер-класс в Якутске я заплатила двадцать тысяч полностью своими заработанными самостоятельно деньгами. Еще я купила и привезла много очень дорогой краски, профессиональные ножницы для своего салона. И на этот пиджак (с этими словами она продемонстрировала воротник своего стильного черного пиджака) я тоже заработала сама. И вообще одеваюсь на свои деньги. До своего салона я продавала пирожки и булки, и так копила. Я считаю, заработать для себя можно, если хочешь.

Кира СЛЕПЦОВА,
10 б класс.

Закон и порядок

Вынесен приговор в отношении жителя Момского района оскорбившего полицейского

Прокуратурой Момского района поддержано государственное обвинение по уголовному делу в отношении 35-летнего жителя с. Хонуу Момского района, обвиняемого в совершении преступления, предусмотренного ст.319 УК РФ – оскорбление представителя власти.

Установлено, что в августе 2020 г., Л. находящийся в состоянии алкогольного опьянения, после семейного скандала был доставлен в дежурную часть ОМВД России

по Момскому району. Продолжая свои противоправные действия, Л. стал биться головой о решетку камеры административно-задержанных лиц, разбил себе голову. Когда прибыла карета скорой помощи, Л. в присутствии фельдшера нецензурно оскорбил оперативного дежурного полиции. Таким образом, Л. в присутствии посторонних лиц публично оскорбил достоинство оперативного дежурного ОМВД России по Момскому

району.

В ходе судебного заседания Л. полностью признал вину, раскаялся, судом назначено наказание в виде штрафа в размере 10 000 рублей.

Приговор суда не вступил в законную силу, может быть обжалован сторонами.

Н.И. СИВЦЕВ,
прокурор района
советник юстиции.

Ханна бабарар дьонтон туспа, ойуччу тутулан ордук сырдаан көстөр киһи сир айы баар. Биир оннук киһинэн биһиги нэһилиэккэ Васильева Анна Иннокентьевна буолар. Кини Индибир нэһилиэгэр “Кырдыаҕас Алаччаан” диэн учаастакка 1952 сыллаахха алтынны 4 күнүгэр күн сирин көрбүтэ. Оччотооҕу сэрии кэнниттэн олоҕу-дьаһағы чөлүгэр түһэриигэ ийэлээх абалара сарсыарда харанаттан киһэ харанарыар диэри колхоз үлэтигэр сылдьаллара. Ийэлэрэ эдэр эрдэбиттэн күн сириттэн күрэниэр диэри колхоз, совхоз солбуллубат ыанньыксыта этэ. Аҕата манна бастакы ветеринардартан биридэстэрэ этэ.

Абалара Иннокентий Васильевич тустаах үлэтин толоро сылдьан ыстаадаҕа эдэр сааһыгар хомолтолоохтук суох буолта. Онтон ыла анардас ийэлэрэ Евдокия Семеновна харытын күүһүнэн икки кыыс, түөрт уол оҕону иитэн үөрэхтээх дьон онортообута. Инньэ гынан Анна Иннокентьевна кыра эрдэбиттэн эдьийин кытта ийэлэрин батыһа сылдьан Алаччаан ферматыгар ынах ыаһаллара, ньирэй көрөллөрө, ону таһынан фермаҕа былааннаах отторун оттууллара. Оччотооҕу оҕолор оонньуур да кэмнэрэ кэмчи буолара. Ол курдук Индибир начаалынай оскуолатын бүтэрэн, Муома орто оскуолатыгар үөрэнэ сылдьан сэттис кылааска комсомолга киирэр. Онтон ыла комсомольскай соруахтары толоруу, кылааска араас үлэлэр тиһигин быспакка салбанан бара тураллар. Ол курдук онус кылааһы бүтэрэн баран оччотооҕу олох ирдэбилинэн “Оскуола – производство – үрдүк үөрэх” девизинэн төрөөбүт нэһилиэгэр ыанньыксытынан үлэлини таһар.

– Ол саҕана управляющайынан Н.М. Атласов үлэлиирэ. Бу Улахан Чыыстай кэнниттэн саамай элбэх сүөһүлээх, киһилээх нэһилиэк этэ. Ол иһин фермаҕа элбэх эдэр ыччат үлэлиирэ: Евдокия Иннокентьевна, Акулина Ивановна, Галина, Айтилина Ивановна Слепцовалар, Мария, Февронья Кимовна Корякиналар, Альбина Кузьминична Васильева, Альбина Егоровна Атласова, Ольга Афанасьевна Уваровская, Николай Иннокентьевич, Егор Гаврильевич Слепцовтар, Егор Черов бары хотонно субан сүөһүнү көрүүгэ, көөнньөрбө оноруутугар, от түнэтиигэ үлэлииллэрэ. Наставниктарынан отделение биллэр ыанньыксыттары Слепцова Евдокия Михайловна, Герасимова Мотрена Гаврильевна, Евдокия Семеновна, Мария Ивановна Слепцовалар, Екатерина Романовна, Екатерина Ивановна Черовалар этилэр. Оттон бороон көрөөччүлэргэ Соркомова Ульяна Гаврильевна совхоз эстиэр диэри, бэйэтин кэтэх отун уопсайга от тийбэтэҕэр отделение интэриэһэ диэн биэрэ-биэрэ,

ҮЛЭТТЭН ДЬОЛУН

бэриниилээхтик үлэлээбиттэрэ, – диэн кэпсиир Анна Иннокентьевна. Эдэр сааһын умнуллубат түгэннэрин санаан мичээрдээн ылар. – Оччолорго Советскай Союз баарын саҕана дьон көхтөөхтүк үлэлииллэрэ. Ол курдук ыстаадаҕа ыччат-комсомольскай биригээдэ үлэлиирэ. Ыстааданы “Молодому передовику производства” түөскэ кэтэр бэлиэлээх Слепцов Афанасий Иванович салайара. Нэһилиэккэ “Молодому передовику производства” бэлиэни аан бастакынан Голиков Михаил Николаевич уонна Черов Гаврил Гаврильевич туппуттара.

Оччолорго комсомольскай тэрилтэ сэкирэтээринэн Слепцова Анна Николаевна үлэлиирэ.

80-ус сылларга нэһилиэккэ да, фермаҕа да үгүс эдэр ыччат үлэлиир буолан наһаа көхтөөбө. Миһигин кытта фермаҕа уолаттартан Егор, Владимир Гаврильевичтар үлэлииллэрэ, наставниктарбыт Соркомов Гаврил Егорович, Тарабукин Иван Николаевич этилэр. Кинилэр биһигини хаачыстыбалаахтык уонна эппиэтинэстээхтик үлэлииргэ үөрэтэллэрэ. Ити курдук фермаҕа сылдьан “Молодому передовику производства” бэлиэни ылан, Болгарияҕа путевканы баран сынньанан кэлбитим. Фермабар старшайдырым, үлэ элбэх буолара. Олорор түөлбөбэр 5 №-дээх зона начальнига, комсомольскай мунньахтарга сылдьыы, информацияҕа кыттыы, онно зачет туттарыыта, фермаҕа субуотунньуктары тэрийии – бу барыта эдэр ыччат, комсомол күүрээниэх үлэтэ этэ. Билигин хаһан барытын ситэн онорорбутун сатаан санаабаппын. Комсомол, эдэр саас оннук киһини үлэҕэ, үөрэххэ угуйара, тардара. Комсомол буола сылдьыбыт кэмнэрбин олох умнубаппын, – диэн үөрэ-көтө кэпси-ипси олорто Анна Иннокентьевна. – 17 ынахпыттан үрдүк көрдөрүүнү ситиһин, Саха сирин комсомолун XXII уобаластааҕы комсомольскай конференциятыгар делегатынан талыллыбытым. 1976 с. Дьокуускайга финансист-бухгалтер

үөрэбин бүтэрэн, оройуон балыһатыгар экономиһынан үлэлээбитим, 1979 с. Индибир нэһилиэгэр сельсовека бухгалтерынан аанаммытым.

Дьэ, мантан ыла сабаланаар түүннэри-күннэри тиһигин быспакка барар общественной үлэтэ. Киин штаб начальнига буолан зоналары дьаһайан үлэлэтэрэ. 1985 сыллаахха сельсовет сэкирэтээринэн талыллар. Партийнай тэрилтэ сэкирэтээринэн, норуодунай хонтуруол, төрөппүт кэмитиэтин председателлэринэн үлэлээн нэһилиэтин социальной-экономическай сайдыытыгар көмөлөспүтэ. Уопсайа сельсовет аппаратагыгар уон аҕыс сыл үлэлиир. Ол иһигэр 1993-2003 сылга диэри нэһилиэгэр баһылыгынан талыллан бары үлэни-хамнаһы ыппыта. Бу Анна Иннокентьевна үлэҕэ үгүс уопуттааҕын, салайар үлэҕэ дьобурдааҕын туюһулуур.

– Үрүйэ Төрдө Муома оройуонугар биир элбэх сүөһүлээх отделение биллэрэ. Мин үлэлиир сылларбар партия райкомун бастакы сэкирэтээринэн Петрова Варвара Андреевна, райисполком председателинэн Сухомясов Иван Гаврильевич, улуус баһылыгынан Сукуев Семен Павлович, комсомол райкомун бастакы сэкирэтээринэн Давыдов Клим Данилович, Черемкин Петр Николаевич уо.д.а. бары таһаарылаахтык, дирин хорутуулаахтык үлэлээбиттэрэ. Бу дьоннорго барыларыгар үлэлиир сылларбар улахан күүс-көмө буолбуттарыгар махтанабын, – диэн оччотооҕу кэмнэри киинэ лиэнтэтин көрөр курдук санаан олонор кэпсиир.

1974 сылтан партия чилиэнэ. Тэрилтэҕэ 30-35 партия чилиэнэ баар буола сылдьыбыта. Элбэх партийнай бюролары, мунньахтары ытара. Онно барытыгар үлэҕэ баар итэбэстэри-быһаастары аһаастык кэпсэтэллэрэ. Кини үлэлиир сылларыгар нэһилиэк бэтэрээннэрин сэбиэтин өр кэмнэ Слепцова Анна Афанасьевна, нэһилиэк дьахталларын сэбиэтин Атласова Анна Алексеевна I, Слепцова Анна Николаевна, Слепцова Галина Ивановна үрдүк тэрээһиннээхтик салайбыттара.

– Оройуонна да, нэһиликтэргэ да аан бастакынан “Абалар сэбиэттэрэ” түмсүүнү тэрийбит киһинэн спорт бэтэрээнэ Черов Константин Гаврильевич буолар. Эрдэлээн эттэххэ, бу икки СӨ президеннэриттэн М.Е. Николаевтан уонна В.А. Штыровтан бочуотунай грамотанан уонна Муома оройуонугар спорду сайыннарыы уонна көнүл туостууну пропагандалааһын иһин “Үрүн көмүс” бэлиэни наҕараадалааһыт киһи. Нэһилиэкпит оройуонна спорду

Учүгэй дьон туһунан кэпсибит**Б У Л Б У Т К И Ы И**

көбүлээчилэртэн биир бастыннара этэ. Манна спортсменнар Васильев Кузьма Данилович, Слепцов Пантелеймон Васильевич сыралаах үлэлэрин түмүгэ үгүс. Мин үлэлээбит кэмнэрбэр киһи кэпсиэбэ элбэх да, ону барытын көпсээтэххэ, бүтүн киһигэ да буолуон сөп. Нэһилиэкпитигэр бастакы арендаторунан Согдоев Михаил Степанович буолар. Кини 30 бороону көрөн-истэн, төлөһүтэн үрдүк көрдөрүүлэри ситиспитэ, кэргэнэ Анна Васильевна оҕо саадын сэбиэдиссэйэ, нэһилиэккэ биир саамай көхтөөх активистка этэ. Урукку кэмгэ кырдыаҥас көлүөнэ олус үлэһит, үлэбэ дьулуурдаахтык, эппиэтинэстэхтик сыһыаннаһара, – диэн үөрэ-көтө оччотооҕу кэмнэри саныыр Анна Иннокентьевна.

Анна Иннокентьевна биһиги харахпыт далыгар улааппыт буолан үлэтэ-хамнаһа

барыта биллэр. Кини сүрүбэ сөбүлүүр киһитэ Степан Ивановичтыын холбоһон ыал буолан икки уол оҕоломмуттара, үлэһит буолан дьоннорун үөрдүбүттэрэ. Кыра уол суоппар идэтин баһылаан, төрөөбүт нэһилиэгэр үлэли сылдьан эдэр сааһыгар былаҕайга былдьаппыта. Улахан уол юрист үөрэбин бүтэрэн, сөбүлүүр үлэтигэр үлэли сылдьар, ыал аҕата. Улахан уола улаага охсон, эмиз юрист үөрэбин бүтэрэн, куоракка үлэлиир. Ол курдук хас да сиэннэрдээхтэр. Анна Иннокентьевна саас дьэтигэр таһа араас сибэккинэн симэнэр, оҕуруотугар, теплицатыгар үүнээйи арааһын олодордо, кыһынныга хаһаанар, дьонно күндүлүүр. Өссө кэтэх хаһаайыстыбалаах. Билинни кырыымчык олоххо кэтэх хаһаайыстыбата суох киһи сатаан олоҕот олоҕо диэн сүөһүтүн барытын эһэр санаата суох. Кэргэнэ Степан Иванович сибээс үлэтигэр

40-тан тахса сыл үлэлээбит, нэһилиэккэ улаханлык ытыктанар киһи. Кини туһунан эмиз туспа кэпсээн.

Дьэ, ити курдук “үлэ диэн баран муннукка ытаабыт” нэһилиэкпит биир саастаах көлүөнэтин бэрэстэбиитэлин, СӨ судаарыстыбаннай сулууспатын I кылаастаах сүбэһитин, оройуон хаһыатын биир бастын көмөлөһөөччүтүн Анна Иннокентьевнаны төрөөбүт күнүнэн эбэрдэлээн туран, туох баар кэрэни, дьэ кэргэннэр дьолу-соргуну, доруобай буолууну баҕарабыт уонна бэйэн эппит баҕа санаан тылларынан бу ахтыгыбын түмүктүүбүн: “Үлэ киһини кизэргэтэр. Онон оройуонум, нэһилиэгим эдэр ыччата, дьоно оройуоннот, бөһүөлэкиит сайдарын туһугар туох баар санаабытын, дьобургутун ууран туран үлэлиргитигэр баҕарабын”. Кини ити этиитэ улууспут хас биирдии киһитигэр тийэригэр баҕарабын, эдэриттэн кырдыаҕаһыгар тийэ.

**Н. СОПКОВ,
Буор Сыһыы.**

Прокуратура Момского района разъясняет**Установлены условия предоставления субсидий федеральным казенным предприятиям, расположенным в районах Крайнего Севера и приравненных к ним местностях**

Согласно постановлению Правительства РФ от 02.09.2020 г. № 1339 "Об утверждении Правил предоставления субсидий из федерального бюджета федеральным казенным предприятиям, расположенным в районах Крайнего Севера и приравненных к ним местностях" субсидии предоставляются в рамках реализации ведомственной целевой программы "Сохранение (развитие) сети региональных и местных аэропортов с малой интенсивностью полетов, расположенных в районах Арктики, Дальнего Востока, Крайнего Севера и приравненных к ним местностях".

Субсидии предоставляются предприятиям, находящимся в ведении Росавиации, при условии недостаточности доходов этих предприятий для покрытия их расходов, предусмотренных утвержденными программами деятельности предприятий и сметами доходов и расходов предприятий, формируемых на основании программ деятельности предприятия на соответствующий финансовый год, ежеквартально в целях финансового обеспечения затрат, связанных с их функционированием, а также для погашения их кредиторской задолженности.

Размер предоставляемой субсидии определяется как разность между доходами и расходами предприятия с учетом возмещения недополученных доходов от предоставления услуг по аэропортовому и наземному обеспечению полетов воздушных судов пользователей

воздушного пространства, освобожденных в соответствии с законодательством РФ от платы за них, предусмотренными сметой доходов и расходов предприятия, которая формируется на основании программы деятельности предприятия на соответствующий финансовый год. Расходы предприятия формируются исходя из необходимости обеспечения функционирования аэропортов и посадочных площадок, эксплуатируемых предприятием, в соответствии с требованиями федеральных авиационных правил, обеспечения соответствия уровня средней заработной платы на предприятии уровню средней заработной платы на транспорте в субъекте Российской Федерации по местонахождению предприятия, исходя из тарифов на услуги субъектов естественных монополий, функционирующих в сфере энергетики и жилищно-коммунального хозяйства по местонахождению объектов предприятия.

Субсидия предоставляется в соответствии с соглашением, заключаемым между Росавиацией и предприятием в соответствии с типовой формой, установленной Минфином России.

Предприятие на 1 января года, в котором планируется заключение соглашения, должно соответствовать следующим требованиям:

– у предприятия отсутствует неисполненная обязанность по уплате налогов, сборов, страховых взносов, пеней, штрафов, процентов, подлежащих

уплате в соответствии с законодательством Российской Федерации о налогах и сборах;

– у предприятия отсутствует просроченная задолженность по возврату в федеральный бюджет субсидий, бюджетных инвестиций, предоставленных в том числе в соответствии с иными правовыми актами, и иная просроченная задолженность перед федеральным бюджетом;

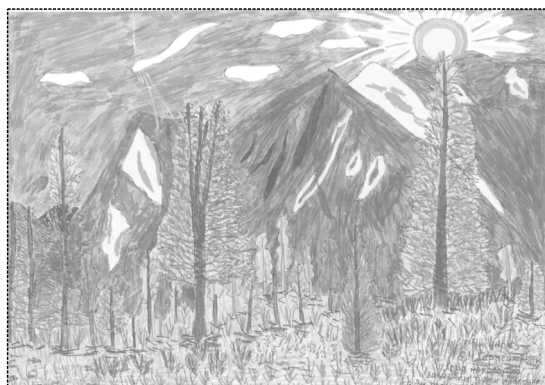
– предприятие не находится в процессе реорганизации, ликвидации, его деятельность не приостановлена в порядке, предусмотренном законодательством РФ;

– предприятие не является иностранным юридическим лицом, а также российским юридическим лицом, в уставном (складочном) капитале которого доля участия иностранных юридических лиц, местом регистрации которых является государство или территория, включенные в утверждаемый Минфином России перечень государств и территорий, предоставляющих льготный налоговый режим налогообложения и (или) не предусматривающих раскрытия и предоставления информации при проведении финансовых операций (офшорные зоны) в отношении таких юридических лиц, в совокупности превышает 50 процентов;

– предприятие не получает средства из федерального бюджета на основании иных нормативных правовых актов.

**А.А. НИКОЛАЕВ,
заместитель прокурора Момского
района, юрист 2 класса.**

Биһиги оройуоммутугар абыйах ахсааннаах омурт, чуолаан эбээннэр национальнай культуралара сүпэтигэр оройуон үөрэбин салаата уруккуттан улахан болжомтотун уураар. Чуолаан 2000-2001 сылларга икки сезонна “Чолой” ыстаадатын сиригэр Үөһээ Тирэхтээххэ үөрэх оройуоннаабы Талаатын сэбиэдиссэйэ В.А. Степанов өйөбүлүнэн, Ю.А. Слепцов көбүлээнинэн “Ньөлтэнкэ” лаабыр үлэлээбитэ. Онно мин быһа гыммакка сөбүлэнэн учууталынан, иитэччинэн барсыбытым. Икки сылга 14-15-тии оҕо сылдыбыта. Маннайгы сылбытыгар киинэ көрөрбүт, киномеханик Юрий Винокуров барсыбыта. Повар Сардаана Васильевна Слепцова этэ, кэргэнэ Владимир Николаевич барбытыгар көмөлөһөрө. Оҕолор тылы, ырыа-хоһоон үөрэтэллэрэ, бадминтон, теннис, волейбол, футбол ооньууллара, уопсайынан күн солото суох сылдыбаллара, кулуһунна оттор мас, мутук хомуйаллара, лаабыр ыраас буоларыгар бары кыһаналлара. Сарсыарда 8-ка туран зарядка онорон, суунан-тараанан аһыыллара, сарсыарда хааһы, арыылаах килиэп, кэмпие, бэчизинньэ быстыбата. Күнүс эбиэккэ миин, эттээх торуой, килиэп, компуот, түөртүүргэ бэчизинньэ, галет, кизһэ бэрэски, эбэтэр алаады, барыанна. Уопсайынан, барыта баара, ачыктыабыт сирэйдээх оҕо суоҕа. Оҕолор, улахан дьоннор өйдөһөн, убаһан олобуппут. Табаһыттар дьизэлэрэ баара, онно мин уонна хас да оҕо утуйарбыт. Оҕолорго араас историялары кэпсиirim. Тимир оһохпутун отгорбут, сып-сылаас буолааччы. Маннай тийээт, оҕолорго бэрээдэктээхтик, эйэ дэмнээхтик, кылаабынайа, сэрэхтээхтик сылдыбалларыгар, маска ыттыбаттарыгар сэрэппитим. Икки сезонна сылаас сайын

буолаан оҕолор сөтүөлээбиттэрэ, загардаабыттара, күн аайы настырыанналарга үчүгэй этэ. Тэллэй тахсыбытыгар Степа Слепцову илдэ баран тэллэй хомуйан, буһаран баран ыһаарылатан сизбиппит олус миннигэс этэ. Сардаана Васильевна нэдиэлэбэ биридэ-иккитэ бэрэски онорон ситэрэ. Биир сезонна Спартак Егорович Слепцов барахсан барсан, оҕолорго булт-алт, табаһыт идэтин, сиргэ-юкка хайдах-туох

“НЬӨЛТЭНКЭ” ЛААБЫР

сылдыар туһунан үөрэтэрэ, оҕолор уон интэрэһиргииллэрэ уонна саанан хайдах ытарга үөрэтэрэ. Кизһэ утуйуох иннинэ кутаа аттыгар ону-маны кэпсэтэрбит.

Икки сезонна атырдыа ыйын 11 күнүгэр хаар түспүтэ. Оҕолор үөрбүттэрэ. Хаар оноһуктарга конкурс онорбуппут. 1 миэстэ – Степа Слепцов “Бизнесмен – американец”, 2 миэстэ – Артур Хабаров “Добряк в шляпе”, 3 миэстэ – Петя Лебедев “Лесовик”, 4 миэстэ – Сережа Никулин “Чучунаа” үлэлэрэ буолбуттара. Кыргызтар хаартан тортонорбуттара, сэбирдэхтеринэн, туораахтарынан кизгэппиттэрэ. Бары бириис ылбыттара. Валя Никулина саахартан кэмпие онорбута. Хас да нүөмэр эркин хаһыатын таһаарбыппыт. Мас мутугуттан араас оноһуктары онорбуппут, акварель кыраасканан кизгэппиппит. Эриэн үөн сыла буолан араас өгнөөх эриэн үөн элбэх оноһуллубута, ол оноһуктары, 2 сезонна дневниктерин кинигэ таһаардахпына, онно билиһиннэриэм.

Морошка хомуйан бэйэбит онно сизбиппит, соробун дьоммутугар кэһии гынан илдьибиппит. Маннай кэлээт, Юрий Алексеевич миэхэ эппитэ:

– Екатерина Николаевна, эн оҕолорго тылы эрэ буолбакка, оҕолору айылҕаны өгнөөн уруһуйдуурга үөрэт диэн. Оскуолаҕа үөрэнэрбэр устуул, остуол уруһуйдуурга үөрэппиттэрэ, ол хайдах үөрэттиэх бэйэбиний диэн соһуйбутум.

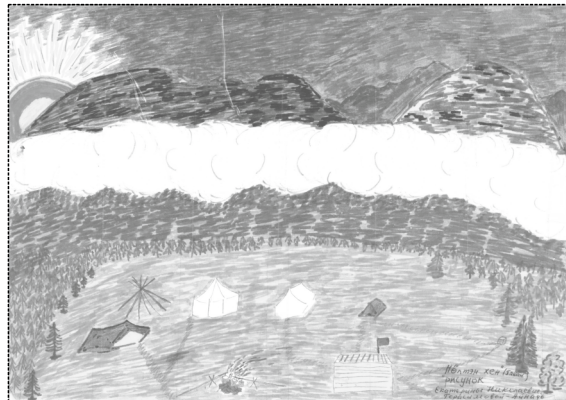
Онто таһырдыа олон тулалыыр пейзаһы сииһили көрбүтүм, фломастерынан илиискэ уруһуйдаабыппын көрөн Юрий Алексеевич:

– Хайа, сатыыр эбикин дии, – диибитэ. Кыһалҕа үөрэттэбэ дии! Онон оҕолорго син тугу эмит тиэртэбим буолуо дии саныбын билигин.

Аһыыруһаа онорбуттарыгар онно аһыырбыт. Саахар, компуот сытыгар үөнкөйүүр мустан эрэйдиэрэ. Кинигэ таһаардахпына, “Ньөлтэнкэ” лаабыр туһунан оҕолор уруһуйдарыттан, оноһуктарынан хаартыскатын киллэрээтэхпин.

Биир сезонна Гаврил Уваровскай барса сылдыбыта. Оҕолору кинилиин үрдүк да үрдүк хайаҕа таһаарбыппыт, онно бэлэх уурбуппут, баҕа санаабытын суруйан хаппахтаах бытыылка иһигэр ууран хаалларбыппыт. “Баар буоллун өрүү халлаан” ырыаны нууччалыы, сахалыы, эбээнни ыллаабыппыт, Ганя

видеоҕа түһэрбитэ, ол миэхэ билигин да баар. Айылҕа тыына оччолорго уларыа илигэ, араас аномальнай көстүү суоҕа билигин курдук. Төрөөбүт дойдубут айылҕата барахсан биһигини арааччылаан сырытыннарбытыгар ис

дууһаттан махтанабын.

Икки сезонна сизним Вова, 4-5 саастааҕа, барсыбыта. Сардаана, Володя Слепцовтар кыыстара Алена баара, бииргэ ооньууллара. “У лукоморья дуб зеленый...” диэн А.С. Пушкин тылларын дьээбэлээх дьон атыннык суруйбуттарын ааҕарын оҕолор истэн соһуйан «кити хайдах-хайдах этэрий» диэн ыйытталлара. Кэргэним Владимир ыарахан ыарыттан олохтон барбытыгар Мирослава кэргэнэ Сашалыын ол сайын Тополинайтан көһөн кэлбиттэрэ.

Төрөөбүт дойдум айылҕатыгар икки сыл сайылаабыппын дьылҕам бэлэбинэн ааҕабын. Кыргызтары истэнэргэ, оҕуруо анһарга үөрэппитим. Оҕолор бары ис иһигэ бэрээдэктээх этилэр. Билигин ол оҕолор 34-35 саастаах улахан дьон. Үчүгэй дьон буола улааппыттарыгар бүк эрэнбин! Евдокия Степановна Хабарова эмиэ баара. Көмө, сүбэ-ама буолара. Икки сезымт сабыллытыгар быраһыннык тэрийбиппит, куоталаһы, күрэх буолбута, кыра бириис олохтообуппут. Министерствоттан бэрэстэбиитэл баара. Онон Юрий Алексеевич үтүөтүнэн икки сезонна лаабыр астаран, оҕолору айылҕаҕа сыннаппытын астына ахтабыт. Махтал тылларын аныбыт уонна кинини наукаҕа ситиһитинэн, хойутаан да буоллар, бары эбэрдэлибит! Өссө үрдүк ситиһиилэри күүтэбит. Оччолорго “Чолой” ыстаадата баара, балтым Дария Николаевна көмөтө, сүбэтэ кырата суоҕа.

Ити курдук “Ньөлтэнкэ” лаабыр үлэлээн ааспыта.

1. «Ньөлтэнкэ» лаабыр.

2. Бу үрдүк хайаҕа оҕолор тахса сылдыбыттара.

Ааптар уруһуйдара.

Е.ГЕРАСИМОВА-Айнадь.

Поздравляем!

Администрация и профком филиала Момского района «ГУП ЖКХ РС(Я)» сердечно поздравляем нашего работника, коллегу **СЛЕПЦОВУ Прасковью Афанасьевну** с 50-летним юбилеем!

С чувством восторга и уважения в этот прекрасный праздник разрешите подарить Вам букет самых теплых и душевных пожеланий. Пусть этот солидный возраст – 50 лет подарит море позитивных и незабываемых моментов, чтобы ни на секунду Вы не пожалели о минувших годах. Здоровья, успехов, душевного спокойствия, семейного тепла и уюта. С юбилеем!

***

Уважаемые Антонина Яковлевна, Марианна Петровна, Валентина Валерьевна, Саргылана Николаевна!

В знаменательный день славного юбилея педагогической

деятельности примите самые искренние, добрые и горячие поздравления и пожелания крепкого здоровья, счастья и новых достижений в нелегком творческом труде!

Учитель – самый универсальный и самый нужный человек в государстве, так как должен сделать из себя источник радостного перерождения маленьких людей, которые живут в процессе постепенного развития своих сил. О каждом из вас можно сказать много добрых слов за самоотверженный труд. Примите от нас самые искренние поздравления в этот день.

Всегда живите вы в своих учениках. Они – как продолжение вашей жизни. Ваш труд не прерывается в веках, вы учите любви, верности Отчизне! Желаем вам здоровья и долголетия!

Коллектив МБОУ МНОШ.

Оҕо сынньалана

САЙЫНҢЫ СЫНЬАЛАНМЫТЫН ТУҢАЛААХТЫК АТААРАБЫТ

«Оҕо айар дьэитэ» эбии үөрэхтээһин муниципальной бюджетнай тэрилтэ иһинэн «Рассадушка» сайынҥы былаахаакка быйыл иккис сылын үлэлээтэ. Баҕалаах оҕолор 2 сезонна оҕурут үлэтигэр элбэххэ үөрэнэн сайынҥы сынньаланнарын туһалаахтык агаардылар.

Муус устар ыйтан үүнээйилэрбит рассадаларын олордон саҕалаабыппыт. Бу ыйдарга оҕолор дьэилэригэр олорут үүнээйилэрин кэтээн көрөн, хаартыскаҕа түһэрэн ыспыттарга. Эрдэ былааннаабыппыт курдук, оҕо айар дьэитин тула таһырдыа үүнэр кэрэ сибэккилэрбитин олордон бэлэмнээбиппит. Былаахаакка үлэтин хойутуу көнүллээбит буоланнар, дьэилэриттэн рассадаларын аҕалан клумбаларга, теплицаларга олордуу от ыйыттан саҕаламмыта. Кылгас бириэмэҕэ оҕолор көхтөөхтүк, үөрэ-көтө үлэлээбиттэрэ. Оҕурукка оҕолор хортуоска, хаппыста, сүбүкүлэ, луук, укроп, петрушка, салаат

олорпуттара. Теплицаларга оҕурус, помидор, перец, дьэбэн араас көрүннэрин олордон, көрөгө-харайарга, уу кутарга, сыыс от хомуйарга үөрэммиттэрэ.

Ону таһынан сынньанар кэмнэригэр бэйэлэрин баҕаларынан иистэнэн, илиинэн оноһук араас ньымаларыгар үөрэнэн, бэйэлэригэр кэрэ бэйэлээх сахалы суумка, фоамиран матырыйаалынан сибэккилэрдээх төбөҕө, түөскэ кэтэр симэхтэри оностулуттара. Площадкаҕа сүүрүүлээх-көтүүлээх оонньуулары оонньообуттара.

Былырын боруобалаан олорут «Логинария» индийскэй кабачокпут сиемэтин ылан, быйыл эрдэ олордубуппут. Бу үүнээйи теплицаҕа оҕурус курдук үөһэ баайыллан үүнэр. Сибэккитэ үрүн өннөөх, аһа кувшин иһиккэ майгынныыр. Итии дойдуларга сөптөөхтүк улаатыннарар, быһан, хатаран уу кутан илдэ сылдыр иһит оностолор эбит (фляжка). Ити курдук оҕолор салгыы араас дойду үүнээйилэрин олордон, кэтээн көрөр интэриэстэрин тардан үлэҕэ сыһыара үөрэтэбит.

Иккис сылын оҕолор бэйэлэрэ олорут кэрэ сибэккилэрэ, күһүн хойукка диэри оҕо айар дьэитин тула уонна түннүктэрин кизгэттилэр.

Былырын үүннэрбит оҕуруоппут, теплицабит астарын араастаан астаан, кэнсиэрбэлээн, тонорон тыа хаһаайыстыбатын дьаарбанкатыгар атыга кыттан, дьон биһирэбилин ылан грамотанан, харчынан наҕараадаламмыппыт. Ону таһынан Буор Сыһыы бөһүөлөгэр ытыллыбыт «Брызгаловской аабылар» региональной

научнай-практической конференцияҕа «Рассадушка» былаахаакка үлэтин сырдатан Яковлева Юлиана, 7 «б» кылаас үөрэнээччитэ, кыттан иккис миэстэ буолбута уонна «Чугуновской аабылар» региональной

научнай-практической конференцияҕа сертификат ылбыта. Оҕолорго маннькы былаахааккаларга дьарыктаналара инникитин араас конкурстарга, НПК-ларга кытталарыгар элбэх кыабы биэрэр.

Быйылгы оҕуруоппут аһын атыылаан, ол харчытынан аныгыскы сылга лаабырбит территориятын кэнэттэр былааннаахпыт.

Оройуоммут киин уулуссаларын палисадниктара кизрэйэрин туһугар араас сибэккилэри олордор баҕа санаалаахпыт. Эдэр ыччат төрөөбүт төрүт дойдутун оҕо эрдэбиттэн таптыы, харыстыы, көрө-харайа сылдырын туһугар салгыы үлэлэниэххэ.

М.Ф. ФИЛИППОВА,

**«Оҕо айар дьэитин» педагога,
«Рассадушка» сайынҥы
былаахаакка салайааччыта.**

Махтанабын, эбэрдэлибин

Үлэлээбит оскуолам учууталларын идэлээх бырааһынньыккытынан истинник эбэрдэлибин! Миигин умнубакка, ытыктаан бырааһынньыктарга эбэрдэлээн олуһун үөрдэбит. Ол иһин эһиэхэ мунура суох махтанабын. Маннькы үчүгэй дьоннуун биһиргэ үлэлээбит буолан, олобум миэнэ уһуур, үтүө санааттан өрөгөйүм үрдүүр.

Миэхэ куруук үөрүүнү бэлэхтиир Анна Петровнаҕа, Антонина Ильиничнаҕа, Татьяна Ивановнаҕа, Татьяна Дмитриевнаҕа, Иосиф Петровичка истин махталбын тиэрдэбин. Эһиги мин курдук уһун үйэлэнин, санаабыт хоту үлэлээн, дьоллоохтук олорун, чэгиэн-чэбдик сылдыын. Мэлдьи сырдык санаа, үтүө эрэ эһигиниин энэрдэстин.

**Эбэрдэни кытта эбэбит
Екатерина Егоровна.**

МАХТАНАБЫТ

Тыыл, үлэ бэтэрээнэ, сэрии сылларын оҕото биһиги күндү эбэбит, эдьийбит **Старкова Мария Романовна** аатын ититэр пуунна инэрбит, олорут дьэитигэр бу күннэргэ ситими тардан сылааска холбоору сылдыар ОДьКХ ГУП филиалыгар, чуолана дирэктэр Д.В. Аммосовка улахан махталбытын тиэрдэбит. Эбэбит бу тэрилтэҕэ өр сылларга үлэлээбитэ, быткомбинат баарына былааны толорууга элбэх сыратын биэрбитэ. Ону учуоттаан аатын үйэтиппиттэрэ улаханлык долгутта. Бу буолар киһи үлэтэ сыаналанара. Дмитрий Викторович үлэһиттэрин өйөөн дьэилэригэр киһирэп ситим үлэтин босхо онордулар, силигин ситэрдилэр. Киниэхэ үлэҕэ ситиһиилэри, олоххо дьолу, доруобуйаны, үгүс үөрүүнү баҕарабыт.

Кийиитэ М.К. Старкова, бары сиэннэрэ, чугас аймахтара.

“Муома оройуона” МТ дьаһалтата, депутаттар оройуоннаабы Сэбиэттэрэ оройуонна тыа хаһаайыстыбатын сайыннарыга олобун анаабыт СӨ тыатын хаһаайыстыбатын туйгуна, үлэ бэтэрээнэ

СЛЕПЦОВ Анатолий Афанасьевич уһун ыарахан ыарыттан олохтон барбытынан кэргэнигэр Миролюба Ивановна, уолугар Евгенийгэ, бары уруу-хаан дьонугар дириг кутурбаммытын тирээрдыбит.

Ылар сүтүккүтүн тэннэ үллэстэбит.

Тыа хаһаайыстыбатын управлениетын коллектива өр сылларга Индибир нэһилигэр управляющайынан үлэлээбит, тыа хаһаайыстыбатын сайыннарыга улахан кылаатын киллэрбит, СӨ тыатын хаһаайыстыбатын туйгуна, үлэ бэтэрээнэ

СЛЕПЦОВ Анатолий Афанасьевич ыарахан ыарыттан олохтон барбытынан кэргэнигэр Миролюба Ивановна, уолугар Евгенийгэ, бары чугас дьонугар дириг кутурбаммытын тирээрдыбит.

Ылар сүтүккүтүн тэннэ үллэстэбит.

Үлэбэ эпизитинэстээх, ирдэбиллээх салайааччы туһунан сырдык өйдөбүл мэлдьи тыыннаах буолуоҕа.

Индибир нэһилигэтин дьаһалтата, депутаттар Сэбиэттэрэ, нэһилиэк олохтоохторо нэһилиэккэ тыа хаһаайыстыбатын сайыннарыга тахсыылаахтык үлэлээбит, өр сылларга управляющайдаабыт үтүөкэн салайааччы, СӨ тыатын хаһаайыстыбатын туйгуна, нэһилиэк Сэбиэтин депутата, үлэ бэтэрээнэ

СЛЕПЦОВ Анатолий Афанасьевич ыарахан ыарыттан олохтон барбытынан кэргэнигэр Миролюба Ивановна, уолугар Евгенийгэ, бары чугас дьонугар дириг кутурбаммытын тирээрдыбит.

Ылар сүтүккүтүн тэннэ үллэстэбит.

Үтүө үлэһит, салайааччы, биир дойдулаахпыт Анатолий Афанасьевич туһунан сырдык өйдөбүл өйгө-сүрэххэ өрүү тыыннаах буолуоҕа.

Бииргэ үөрэммит табаарыспытыгар Евгенийгэ таптыр аҕата

СЛЕПЦОВ Анатолий Афанасьевич ыарахан ыарыттан олохтон туораабытыгар дириг кутурбаммытын тирээрдыбит.

Ылар аһыгытын тэннэ үллэстэбит.

Индибир орто оскуолатын 2004 с. бүтэрбиттэр.

Күндүтүк саныыр кыра ырааппыт, убайбыт үлэ бэтэрээнэ

СЛЕПЦОВ Анатолий Афанасьевич ыарахан ыарыттан олохтон барбытыгар кэргэнигэр Миролюба Ивановна, уолугар Женяҕа, эдьийитигэр Евдокия Афанасьевна, бары аймахтарыгар, добоотторугар дириг кутурбаммытын тирээрдыбит.

Саһаһа Е.П. Архипова, А.П. Слепцова, Д.П. Архипов, Г.А. Нартович дьыэ кэргэттэрэ.

Ытыктыр киһибит, аймахпыт **СЛЕПЦОВ Анатолий Афанасьевич** ыарахан ыарыттан олохтон туораабытыгар кэргэнигэр Любомира Ивановна, уолугар Евгенийгэ, бары аймахтарыгар дириг кутурбаммытын тирээрдыбит.

Ылар сүтүккүтүн тэннэ үллэстэбит.

Буор Сыһыгыттан Анна, Степан Васильевтар, Хонууттан Айталиһа, Иван Васильевтар дьыэ кэргэннэрэ.

Күндүтүк саныыр кийииппитигэр Любомира Ивановна, уолугар Женяҕа, күндү кэргэнэ, аҕата, таптыр ырааппыт, убайбыт

СЛЕПЦОВ Анатолий Афанасьевич олохтон соһумардык барбытыгар дириг кутурбаммытын тирээрдыбит.

Ылар аһыгытын тэннэ үллэстэбит.

Буор Сыһыгыттан Р.И. Буртахова, В.И. Местникова, Хонууттан Колесовтар, Слепцов В.И., Бүлүүттэн Нь.А. Попова дьыэ кэргэттэрэ.

Бииргэ үөрэммит табаарыспыт СӨ тыатын хаһаайыстыбатын туйгуна, нэһилиэк Сэбиэтин депутата, үлэ бэтэрээнэ

СЛЕПЦОВ Анатолий Афанасьевич олохтон соһумардык барбытынан кэргэнигэр Миролюба Ивановна уонна уолугар Евгенийгэ, бары чугас дьонугар дириг кутурбаммытын тирээрдыбит.

Ылар сүтүккүтүн тэннэ үллэстэбит. Кытаатан тулуйа саҕаан.

Доҕорбут туһунан сырдык өйдөбүлү өйбүтүгэр-сүрэхпитигэр өрүү илдэ сьлдьаахпыт.

МОО 1972 с. бүтэрбит бииргэ үөрэммит добоотторо.

Ытыктыр чугас аймахпыт, биир дойдулаахпыт, табаарыспыт **СЛЕПЦОВ**

Анатолий Афанасьевич эмискэ ыалдьан олохтон барбытыгар кэргэнигэр Миролюба Ивановна уонна уолугар Евгенийгэ, бары аймахтарыгар дириг кутурбаммытын тирээрдыбит.

Ылар аһыгытын тэннэ үллэстэбит.

Буор Сыһыгыттан Ульяһа, Николай, Егор Соркомовтар.

Күндү дьүөгэбитигэр, ытыктабыллаах Миролюба Ивановна, уолугар Евгенийгэ, бары чугас аймахтарыгар таптыр кэргэнэ, аҕата, күтүөгтүгэрэ, ырааттара-убайдара СӨ тыатын хаһаайыстыбатын туйгуна, үлэ бэтэрээнэ

СЛЕПЦОВ Анатолий Афанасьевич ыарахан ыарыттан олохтон барбытыгар дириг кутурбаммытын тирээрдыбит.

Ылар сүтүккүтүн тэннэ үллэстэбит.

М.И. Винокурова, Д.Д. Суханова, Р.П. Былбанаева.

Таптыр кэргэним, аҕам, ыраатым, таайбыт СӨ тыатын хаһаайыстыбатын бочуоттаах бэтэрээнэ

СЛЕПЦОВ Анатолий Афанасьевич бу дьыл алтынны 3 күнүгэр соһуччу ыалдьан күн сириттэн күрэммитин диригник курутууан туран табаарыстарыгар, билэр дьонугар иһитинэрдыбит.

Кэргэнэ, уола, эдьийэ, чугас дьоно.

Таптыр ыраатым, таайбыт **СЛЕПЦОВ Анатолий Афанасьевич** соһуччу ыалдьан күн сириттэн күрэммитинэн таптыр кэргэнигэр, кийииппэр, саҕасытыгар Слепцова Миролюба Ивановна, уолугар Женяҕа дириг кутурбаммытын тирээрдыбит.

Ылар аһыгытын тэннэ үллэстэбит.

Эдьийэ Дуунһа, ырааттара Иннокентий, Александр, балтылара Надежда, Анна дьыэ кэргэттэрэ, Дьокуускайтан Мария Ивановна, Вера, Старковтар, Кондратьевтар.

«Муома» совхозка бииргэ үлэлээбит табаарыспыт

СЛЕПЦОВ Анатолий Афанасьевич ыарахан ыарыттан олохтон туораабытыгар кэргэнигэр Миролюба Ивановна, уолугар Евгенийгэ, бары аймахтарыгар дириг кутурбаммытын тирээрдыбит.

Ылар аһыгытын тэннэ үллэстэбит.

А.А. Винокурова, В.П. Данилова, М.И. Атласова, А.А. Хабарова, С.С. Хабарова.

ОБЪЯВЛЕНИЕ

Считать недействительным аттестат А 085352 на имя Федорова Алексея Николаевича, выданный Соболевской средней школой 6 июня 1994 г.

Чуолкайдааһын

Хаһыат 79-ус нүөмэригэр "Үлэ көдүүстээх буолуохтун" диэн матырыйаал 3 колонкатыгар "Онтон сааскы, сайынны кэмнэргэ "Развитие и становление системы образования в Момском районе" ... кинигэни **И.П. Хабаров, Соболюх орто оскуолатын биологияҕа учуутала Л.Р. Игнатьева** онорон бэлэмнээбиттэрэ" диэн көннөрөн аабын.

Автор Т. Слепцова.

Тэрийэччи: СӨ **Бырабытталыстыбата, "Сахабэчээт" СӨ Судаарыстыбаннай автономнай тэрилтэтэ. Таһаарааччы: "Сахабэчээт" СӨ Судаарыстыбаннай автономнай тэрилтэтэ.**
677000, Дьокуускай к. Орджоникидзе уул., 31 №-рэ, 124 каб., тел./факс: 8(4112)343917.
e-mail: sakhapеччат@mail.ru
Генеральнай дириэктэр **Н. М. Стручкова.**

Сибээс эйгэтин информационнай технологияҕа уонна маассабай коммуникацияҕа надзорун федеральнай структуратын Саха сиринээзи бырабыланыннатын 20.06.2019 с. бэриллибит сибидиэтэлиститэтин ПИ № ТУ 14-00520

Кылаабынай редактор М. П. СТАРКОВА.

Хаһыат нэдиэлэбэ иккитэ тахсар. Редакцияҕа кирибит суруктар төнүбүттэр. Матырыйаалга ахтыллар чаччылар иһин эпизитинэни сурук ааптара сүгэр. Ааптар суругар этиллэр санаа хаһыат тутуһар хайысхатыттан атын буолуон сөп. Былларнирлар, рекламалар ис хоһоонноругар эпизитинэни тустаах киһи сүгэр. ® Реклама быһыытынан бэчээттэнэр.

Хаһыат 80 №-гэр 16 ч. илин баттанна, 17 ч. график быһыытынан бэчээккэ бэрилиннэ. Компьютернай талыыта, верстка оройуоннаабы «Индибир уоттара» хаһыат редакциянай-полиграфическай комплекска оноруллан бэчээттэннэ. Редакция, типография, таһаарааччы аадырыһа: Муома улууһа, Хонуу сэл., кап. Елжин уул. 4 №-рэ. Кээмэйэ 1 усул. бөч. л. Тиража 360. Сыһаната дуоҕарбы быһыытынан. Телефоннара: 8(41150)2-10-21. Электроннай почта: indigir-uottara@yandex.ru